

Miljøministeriet

Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg
Christiansborg
1240 København K

Den 24. april 2024

Til udvalgets orientering fremsendes hermed redegørelse for afslutning af Handplanen for oprydning i havbrugssektoren.

./.

Handleplan for oprydning i havbrugssektoren blev lanceret af forhenværende miljøminister Lea Wermelin efter en grundig gennemgang af havbrugsområdet, som tidligere miljø- og fødevareminister Jakob Ellemann-Jensen igangsatte af hensyn til både miljøet og erhvervet.

Der var to hovedtemaer i den grundige gennemgang: Det *første tema* drejede sig om havbrugenes tilladelsessituation i forhold til gældende regler, særligt placeringstilladelser. Miljøstyrelsens gennemgang har vist, at 13 havbrug har lovlige placeringstilladelser, mens fortsat drift af seks havbrug forudsætter fornyet placeringstilladelse. Fem af disse havbrug påvirker tilsammen et internationalt naturbeskyttelsesområde, og Miljøstyrelsen kan derfor ikke forny alle disse havbrugs placeringstilladelser. Havbrugsvirksomhederne har på den baggrund ansøgt om flytning af tre havbrug væk fra det internationale naturbeskyttelsesområde og ud til en lokalitet, som forventes at være mindre sårbar. Det *andet tema* drejede sig om miljøadministrationen af havbrugene og overvejelser om, hvorvidt denne administration skulle styrkes. Det er denne del, der blev fulgt op af handleplanen.

Målet med handleplanen var at styrke miljøadministrationen af havbrugssektoren, i særdeleshed gennem et mere effektivt miljøtilsyn. Som det første skridt blev miljømyndighedskompetencen samlet hos Miljøstyrelsen i 2021. Derefter har ministeriet fokuseret på hvad der skal til, for at kunne gennemføre et mere effektivt miljøtilsyn med havbrugene:

- For at sikre et effektivt miljøtilsyn vil der fremover blive krav om en *produktionsplan* fra havbruget ved produktionsårets start, som løbende følges op og tilpasses i produktionsperioden. På den måde kan der føres et mere løbende tilsyn, modsat nu hvor kontrollen foretages på baggrund af indberettede data efter produktionen er afsluttet. Samtidig sikres det, at havbrugene får tilpasset deres produktion gennem driftssæsonen, så den holder sig inden for det tilladte.
- Der vil ske en *ændring af metoden til beregning af havbrugs næringsstofudledning*. Ændringen indebærer, at næringsstof bundet i forsvundne fisk fremover beregnes som udledt næringsstof, hvad enten fiskene er undslupne eller mistet på anden vis. Kun næringsstof (N og P) fra fisk og fiskedele, som kan dokumenteres fjernet fra havmiljøet kan fratrækkes havbrugenes udledning.
- Endelig vil der være *skærpede krav om indberetning og dokumentation* for produktionen, særligt for brug af foder, antibiotika og biocider.

Efter ønske fra de grønne organisationer indeholdt handleplanen også et initiativ om at se nærmere på en eventuel ny ordning, hvor foderfirmaerne indberetter salg af foder til havbrugenes

miljøtilsynsmyndighed. Ministeriet vurderer imidlertid ikke, at der er behov for en sådan ordning, givet de øvrige tiltag.

Handleplanen indeholder desuden et initiativ om et digitalt indberetningssystem. Det blev ønsket af både erhverv og grønne organisationer, men blev bortprioriteret i forbindelse med en budgetanalyse i departementet under den foregående regering og vurderes desuden at være overflødiggjort i lyset af, at miljømyndighedskompetencen er samlet hos én og samme myndighed, Miljøstyrelsen.

Med de ovennævnte tiltag – samling af miljømyndighedskompetencen og krav til havbrugene om øget og løbende indberetninger samt dokumentation - bliver vejledningsbehovet mindre end antaget ved handleplanens tilblivelse. Ministeriet forventer dog fortsat en revision af det eksisterende vejledningsmateriale i det omfang det er relevant.

De ønskede tiltag til et mere effektivt miljøtilsyn og afslutning af handleplansarbejdet blev i september 2023 sendt til interessenterne Dansk Akvakultur Producent Organisation (DAPO), Danmarks Naturfredningsforening (DN) og Danmarks Sportsfiskerforbund (DSF). Miljøministeriets departement har i den forbindelse afholdt møder og været i dialog med de involverede interessenter med henblik på uddybning af både materialet og interessenternes bemærkninger samt afklaring af diverse spørgsmål.

DAPO har overordnet bemærket, at de tiltræder forslaget om en produktionsplan og opfølgning på denne, men mener at øgede indberetninger vil påføre erhvervet betydelige ekstraudgifter. De tilslutter sig ikke den ændrede beregningsmetode for udledning af næringsstoffer. DN og DSF mener overordnet, at de foreslåede tiltag er en styrkelse af tilsynet med havbrugene, men ønsker fortsat at der indføres krav til foderfirmaerne om indberetning af fodersalg direkte til havbrugenes miljøtilsynsmyndighed.

Miljøstyrelsen vurderer, at der med ændringerne bliver skabt et solidt grundlag for tilsynet med havbrugene. Miljøministeriet har på den baggrund alene fundet anledning til at foretage visse mindre justeringer i de foreslåede tiltag, der vedrører ønsker fra erhvervet til den løbende indberetning.

De nye eller ændrede krav, som skal gælde ens for alle havbrug, vil blive implementeret gennem en branchebekendtgørelse. Dette vil sikre ensartet udmøntning hurtigst muligt. Det sikres samtidig, at erhvervet har lige vilkår og forhold for de omfattede indberetninger, bl.a. den justerede beregningsmetode for opgørelse af næringsstofudledning. Bekendtgørelsen, som forventes udarbejdet i 2024/2025, skal ikke erstatte kravet om miljøgodkendelse, men vil stille supplerende krav til havbrugene, som skal gælde for alle havbrug fra samme tidspunkt.

På den baggrund betragtes 'Handleplan for oprydning i havbrugssektoren' for afsluttet.

Magnus Heunicke

/

Jens Brandt Sørensen